

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення кафедри
менеджменту, фінансів, банківської справи та
страхування
23 січня 2023 року,
протокол № 6

Завідувачка кафедри, кандидатка економічних наук,
доцентка

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

23 січня 2023 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів ступеня бакалавра
із спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

РОЗРОБНИК

Завідувачка кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування,
кандидатка економічних наук, доцентка

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

20 січня 2023 року

ПОГОДЖЕНО

Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

24 січня 2023 року

м. Хмельницький
2023

**Освітньо-професійна програма «Бакалавр з публічного управління та адміністрування»
 Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
 Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування
https://univer.km.ua/sites/default/files/%D0%92%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF/OPP_Bakalavr_281_Publiczne_upravlinnya_ta_administruvannya.pdf**

Назва навчальної дисципліни	ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
Викладач	Лекції, семінарські заняття, консультації: Захаркевич Наталія Петрівна (http://www.univer.km.ua/kafedra.php?kafid=16&w=sklad), завідувачка кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидатка економічних наук, доцентка.
Контактна інформація та науковий профіль викладача	z.nata.p@ukr.net z.nata.p@univer.km.ua Профіль у наукових базах даних: ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7959-7302 Google Scholar: https://scholar.google.ru/citations?user=bP3jdB0AAAAJ&hl=en
Інформаційні ресурси	Код для приєднання в Google клас «Екологічний менеджмент»: uxgjttr Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус № 1, вул. Героїв Майдану, 8, ауд. 410; середа з 15.00 до 16.20; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою та Google meet у робочі дні з 9.00 до 17.00 Консультації до заліку: напередодні заліку згідно із затвердженим розкладом.

Опис навчальної дисципліни

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Знання з предметної сфери: – обізнаність щодо сутності основних методів аналізу альтернатив та прийняття адекватних управлінських рішень організаціями у публічній сфері; – володіння сучасними технологіями зв'язків з громадськістю для оперативного та оптимального вирішення завдань публічного управління та адміністрування; Когнітивні уміння та навички з предметної сфери: – здатність застосовувати аналітичні та інші методи при прийнятті управлінських рішень щодо функціонування публічних організацій та суспільних процесів і явищ, на які спрямований управлінський вплив органів державної влади та місцевого самоврядування; – здатність розробляти прогностичні та програмні документи економічного і соціального розвитку територій;
Програмні результати навчання	Практичні навички з предметної сфери – приймати та реалізовувати ефективні управлінські рішення в органах публічного управління та адміністрування; – вміння визначати показники економічного та соціального розвитку на рівні території, галузі, господарських структур і підприємств публічної власності; Загальні уміння та навички – здатність формувати власні оцінки та позиції щодо ставлення до минулого, сучасного та майбутнього України; аналізувати сучасні проблеми розвитку суспільства і виробляти власну життєву позицію.

Місце дисципліни в логічній схемі	Вибіркова навчальна дисципліна, курс навчання – четвертий, семестр – сьомий. Необхідні обов'язкові попередні та супутні дисципліни: вивчення навчальної дисципліни базується на знаннях навчальних дисциплін: «Економічна теорія», «Екологія людини», «Безпека життєдіяльності», «Національна та громадська безпека»; є базовою для вивчення таких навчальних дисциплін: «Управління соціальним та гуманітарним розвитком», «Державно-управлінські рішення», «Управління проектами», «Регіональний та місцевий розвиток».			
Обсяг навчальної дисципліни	3,5 кредити ЄКТС / 105 годин, у тому числі самостійної роботи – 61 година, лекційних – 18 годин, семінарських – 26 годин.			
Форма навчання	Денна.			
Тижневе навантаження	5,8 годин (2,5 год аудиторних занять згідно з розкладом, 3,3 год самостійної роботи).			
Мова викладання	Українська.			
Формат вивчення навчальної дисципліни	Офлайн/онлайн: семінарські заняття, консультації, залік. Онлайн/офлайн: лекції, консультації. Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.			
Зміст навчальної дисципліни	Години (лек. / сем. / СРС)	Тема	Завдання	Максимальна кількість балів
	2/2/6	Сутність, принципи і функції сучасного екологічного менеджменту	Тести, презентації, дискусійні питання, ситуативні завдання.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
	2/4/6	Проблеми раціонального природокористування і охорони довкілля в Україні і світі	Тести, презентації, дискусійні питання, ситуативні завдання.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
	2/2/6	Сутність екологічних ризиків та управління ними	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, ситуативні завдання.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
	2/2/6	Екологічна безпека: поняття та інструментарій дослідження	Тести, презентації, дискусійні питання, ситуативні завдання.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
	2/4/8	Основні напрями державної політики щодо нейтралізації загроз екологічній безпеці України	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, ситуативні завдання.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 4,0
	2/4/6	Екологічний аудит як складова екоменеджменту	Тести, презентації, дискусійні питання, ситуативні завдання.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
	2/2/8	Ресурсозбереження	Тести, презентації,	Лекція – 1,1

		як чинник підвищення ефективності суспільного виробництва	дискусійні питання, ситуативні завдання.	Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
	2/4/8	Оцінка екологічних наслідків і прогнозу еколого-економічного розвитку урбанізованої території	Тести, задачі, презентації, дискусійні питання, ситуативні завдання.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
	2/2/7	Науково-технічний прогрес та збереження довкілля	Тести, презентації, дискусійні питання, ситуативні завдання.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андрусак Н.С. Екологічний менеджмент і аудит: навч. посіб. Чернівці: Видавничий дім „РОДОВІД”, 2013. 195с. 2. Бунякова Ю.Я. Екологічний менеджмент: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2018. 126 с. 3. Горун М. В. Пиріг Г. І., Файфура В. В., Федірко М. М. Екологія: навчальний посібник. Тернопіль, 2019. 156 с. 4. Екологічний менеджмент і аудит: навчальний посібник [за ред. С.М. Літак та інші. Друге видання. К.: ВД „Професіонал”, 2006. 200 с. 5. Екологічний менеджмент: навчальний посібник [за ред. В.Ф. Семенова, О.Л. Михайлюк]. Київ, Центр навчальної літератури, 2004. 407 с. 6. Кожушко Л.Ф., Скрипчук П.М. Екологічний менеджмент К.: Видавничий центр „Академія”, 2007. 430 с. 7. Хилько М. І. Екологічна безпека України: Навчальний посібник К., 2017. 267 с. 			
Методи навчання та форми поточного контролю	<p><i>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Екологічний менеджмент» (розміщені у бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</i></p> <p>Під час лекційних занять застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) традиційний усний виклад змісту теми; 2) створення проблемних ситуацій; 3) слайдова презентація; 4) експрес-опитування, діалог, дискусія; 5) методи активного слухання та методи зворотного зв'язку. <p>На семінарських та практичних заняттях застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дискусійне обговорення проблемних питань; 2) вирішення ситуаційних завдань та кейсів, розв'язування практичних завдань; 3) методи активного слухання, диференціації та методи рефлексії. <p>Поточний контроль знань з навчальної дисципліни може проводитися у формах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усне або електронне (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу; 2) усне або електронне (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях; 3) виконання практичних завдань; 4) вирішення розрахункових завдань; 			

	5) захист підготовленої презентації.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Перекладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП (в редакції рішення вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введене в дію з 01 вересня 2020 року, наказ ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року № 312/20) (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/ofis-studenta). Перекладання лекцій: виконання завдання за темою пропущеної лекції. Перекладання семінарських занять: виконання тестових завдань, розміщених за кожною темою у Google класі «Екологічний менеджмент» (код приєднання: ухгjttr).
Підсумковий контроль	Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни «Екологічний менеджмент» (у Google класі «Екологічний менеджмент» (код приєднання: ухгjttr) та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php).
Критерії оцінювання	1. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП, в редакції рішення вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введене в дію з 01 вересня 2020 року, наказ ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року № 312/20 (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/ofis-studenta). 2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права, введене в дію наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/ofis-studenta).
Порядок отримання додаткових балів	Студент може отримати додаткові бали за участь у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо, за публікацію наукової статті за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, за участь у роботі студентського наукового гуртка «Управління підприємницькою діяльністю в регіоні».
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету (https://www.univer.km.ua/index.php/pro-universytet/akademichna-dobrochesnist).
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (https://www.univer.km.ua/sites/default/files/Вакант%20пос/Акад%20доброч/Етичний_кодекс.pdf).
Зворотній зв'язок	1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.